

Arbejdsmiljø, udadreagerende adfærd og vold

Socialpædagogerne er en faggruppe med mange førtidspensioneringer. Årsagerne er flere, men udadreagerende adfærd fra brugerne er en hovedårsag. For socialpædagoger er "vold" en vanskelig problemstilling, idet brugerne sjældent har det forsæt om at skade, som forbindes med vold. Dagligdagens brug af ordet "vold" dækker dermed ikke det socialpædagogiske perspektiv. For Arbejdstilsynet er "udadreagerende adfærd" imidlertid vold, og deres vejledning hedder derfor: Voldsrisiko i forbindelse med arbejdets udførelse.

Socialpædagogernes egen arbejdsmiljøundersøgelse 2016 hedder: "Vold på socialpædagogiske arbejdspladser". Her oplyser 40 procent af medlemmerne, at de i 2015 har været udsat for vold. 20 procent af disse havde været udsat for vold mere end 20 gange. Kendsgerninger som disse er medvirkende til, at Socialpædagogerne på kongressen 2014 besluttede at:

"Vold, trusler og chikaner er ikke et acceptabelt vilkår i jobbet. Vold, trusler og chikaner skal forbygges med faglig udvikling."

I perioden 2008-2014 besøgte Arbejdstilsynet over 3.000 Socialpædagogiske tilbud. Erfaringerne herfra udgør grundlag for Arbejdstilsynets vejledning, maj 2014: Voldsrisiko i forbindelse med arbejdets udførelse. Vejledningen skal læses meget bogstaveligt, og overtrædelse må forventes at medføre et påbud, hvis Arbejdstilsynet aflægger besøg.

Arbejdstilsynet om udadreagerende adfærd:

Fysisk vold er:

Angreb mod kroppen i form af overfald, kvælningsforsøg, knivstik, spark, slag, skub, benspænd, fastholdelse, kast med genstande, bid, niv, krads og spyt.

Psykisk vold er:

- Trusler om vold, der fremsættes over for medarbejdere, fx mundtlige trusler mod medarbejdernes sikkerhed - herunder trusler på livet, trusler om fysisk hærværk mod arbejdspladsen.
- Trusler, der vedrører medarbejdernes familie, venner eller andre nærtstående personer eller medarbejdernes ejendele.
- Trusler kan også udtrykkes uden ord, fx med knyttede næver, bevægelse af en finger hen over halsen eller i form af tegninger.
- Krænkende adfærd, fx ydmygelser, mistænkeliggørelse, forhånelse eller diskriminerende udsagn.

Arbejdstilsynets vejledning, maj 2014: Voldsrisiko i forbindelse med arbejdets udførelse: D.4.3-2.

Forudsætningen for at forebygge vold er, at der blandt ledelse og medarbejdere er en fælles forståelse af "vold". Har vi på arbejdspladsen fysisk vold? Har vi psykisk vold, trusler eller krænkende adfærd?

Tjek:

- Er der udadreagerende adfærd i form af fysisk eller psykisk vold på din arbejdsplads?
- Kender du Arbejdstilsynets vejledning: "Voldsrisiko i forbindelse med arbejdets udførelse"?
- Har vi på arbejdspladsen en fælles forståelse af hvornår en nærvædet ulykke skal registreres?
- Bruger vi indberetninger om magtanvendelse til forebyggelse og tilgår de arbejdsmiljøorganisationen?
- Har vi alenearbejde hvor der samtidig er risiko for vold?